

הערל פרק שמיני יבמות

פ.ב.

עין משפט נר מצוה

קלא א מיי פ"א מהל' יו"ט הלכה כ סמנ עשין עה טור ש"ע י"ד סימן קכ סעיף א:
קלא ב ג מיי פ"ג מהלכות תרומות הלכה יד טו"ש"ע י"ד סימן קלא סעיף א:

תוספות ישנים

רבא אמר רישא איסור לאו פ"י משו"ה אמרין ברישא מעלה דהא נמי כי מעלה לא תחלב רק לכהניס א' וליה אלא לאו דטומאה אכל בסיפא אי אמרין דמעלה בחולין תחלב לישראל ואוכל אדם בטומאת הגוף כי אינו מזהר לאכול חולין בטומאת הגוף ואיכא כרת באכילת קדשים בטומאת הגוף:

א' י"ג ויכא כחן אלא לאו דטומאת גבס.

רבי יהודה למעמיה דאמר מין במינו לא בטייל. דוקא דדבר למ ומתערב אית ליה לר' יהודה דלא בטיל דומיא דדס הפר ודס השעיר דיליף מינה ר' יהודה דהקומץ רבה (מנחות דף כב. ושם) אכל דדבר יבש לא דר' יהודה גופיה אית ליה צפ' נוטל (שבת דף קמ"א):

דמעלין את המדומע בק"ל ואפי' מין זמינו כדמשמע גבי ליטרא קליעות וצלה דהקומץ רבה (מנחות דף כב. ושם) דאיכא למאן (א) דלא בטיל היינו בנימוחה וסברא הוא דדבר המתערב מתפשט טעם האיסור בכל היתר ולא בטיל אכל דבר יבש האיסור מונח במקומו אלא שאין ניכר היכן הוא והיהו דשיליה צ"ה (דף לח: ושם) דאמר דחטיין ושעורים בטלים לרבי יהודה ולא חטיין בחטיין בקמח איירי דאל"כ חטיין אמאי אכלהו אלא הרבה ניכרים הן ועוד נראה דאפילו קמח כיון שזונו הוא ואין טעם מתפשט בטיל דאי לאו הכי אפילו קמח חטיין וקמח שעורים מין זמינו הוא לרבא דאיל בתר שמשא בפרק בתרא דע"ז (דף סו. ושם) כמו חמירא דחטיין וחמירא דשערי אלא התם צרותא איירי ובהקומץ רבה (מנחות דף כב. ושם) דאמר דמנחות שנתערבו לא בטילי לרבי יהודה התם נמי מתוך שזמנן מתרכיין וזמנין טעם זה בזה אי"כ כשיאפה אותן יתנו טעם זה בזה':

טהורות במהורות עדיף ליה. דאע"פ שאין איסורה אלא לזרים אלא חמירא ולא צננה וכ"ש טמאה דאיסורה אף לכהניס ובקונטרס פירש טעם אחר: **בטומאת משקין דרבנן.** וקסבר רב שישא צריה דרב אדי דרבנן לא פליגי ארדבי יהודה דאמר מין זמינו לא בטיל אלא דרבנן אכל דלאורייתא מדורו דלא בטילה אכל לא בנימוחה כיון דלא שדרכו לימנות מקדש אף בטומאה דרבנן לא בטיל כמו תרומה בזמן הזה דאי היא דלאורייתא לא היה עיגול בעיגולים עולה אע"ג דתרומת פירות דרבנן:

רישא איסור לאו סיפא וכו'. אמאי דאוקמינן בשנימוחה קאי ובקונטרס פירש דאיתי לפרושי צנלה נימוחה ועיגול ויגול היינו טעמא דר"ל דמלאורייתא לא בטיל כיון דתרומה לזר צנתייה כרת דמיא ומצילי תלתן של כלאי הכרס אע"ג דאיסור לאו הייא מ"מ לא בטיל משום דהוי את שדרכו ודוקא בכל שדרכו הוא דמפליג רבה בין איסור לאו לאיסור כרת ואע"ג דעלה קמני שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש יש לפרש כעין שפי' לעיל דה"ק שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש באיסור כרת או באיסור מיתה והואיל וכן דין הוא שיקדש את שדרכו אפילו באיסור לאו ומיהו לא יתכן כלל לפרש כן דהא חתיכה של חטאת טהורה בחולין עדיפא אפילו מאת שדרכו כדפרישית לעיל מטעם דראויה להחכיד ומשמע דוקא משום דהוי איסור כרת לא בטיל אכל איסור לאו בטל:

משום דהוי דבר שיש לו מותרין. למאי דקטעי רב אשי קשה עיגול בעיגולים אמאי עולה דאפילו דרבנן שמעינן ליה לרב אשי (פ"ג דף ד'.) דדבר שיש לו מותרין לא בטיל ויש להעמיד ההיא דעיגול בעיגולין בתרומה טמאה דאין לה מותרין ומיהו קשה

למאי דס"ד השתא אמאי תרומה טהורה עולה בק"א: **שרתי** אחת של חולין. הקשה הר"ר שמואל מאכזב אדמקשה מצרייתא לומיז ממתני' דתרומות (רי"ש) פ"ו (מ"ה) דתנן ב' קופות אחת של חולין ואחת של תרומה שפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הריני אומר לתוך תרומה נפלה והו' להו לרבי יוחנן ור"ל לאיפלוגי עלה והשיב ר"י דמשום צרותא דר' יוחנן מייתי צרייתא דאפילו צב' קופות ושתי סאין דליכא למימר כולי האי אוקי חולין אחוקייהו דמה שפלה בקופה של חולין ספק הוא ואין לו חזקה היתר שרי בזה רבי יוחנן צלה רבייה ואפשר דבסאה אחת אפילו ר"ל שרי צלה רבייה דסמכינן אחזקה חולין שבקופה ומוקי לה אחוקייהו ולהכי לא פליגי אמתניתין אלא ארבייתא: **א"ר** יוחנן מאי איכא צ"מיר. פירוש כיון דתרומה בזמן הזה דלאורייתא היכי סמכינן אשאי אומר להסיר צלה רבייה עימה למאי דסקלקא דעתך השתא דתרומה בזמן הזה דלאורייתא אפילו הוא מוקי לה רבי יוחנן כשרבו תקשי ליה היכי סמכינן אשאי אומר כיון דאית ליה לרבי יוחנן צריש אלו עוברין (פסחים דף מד. ושם) כוית צבדי אכילת פרס דלאורייתא דהכי פריך לה התם ומתוך קשיא זו משני התם הב"ע בתרומה בזמן הזה דרבנן ויש לומר דה"מ למימר וליטעמין והתם נמי היה מצי למימר וליטעמין אפילו כוית צבדי אכילת פרס דרבנן תקשי אמאי אמרין שאני אומר כיון דרבי יוחנן מוקי לה הכא צלה רבייה וכן דרך הש"ס צמח מרומות: ירושה

ר' יהודה לטעמיה. כזכירי הסם ובהקומץ: **אדתי אכל חתיכה כו'.** דמשמע טעמא משום דהפסד מועט הוא נפלוג בדידה ואע"ג דליכא תקנתא לא בטילה: **טהורה בטורה עדיפא ליה.** לאשמעינן דאע"ג דשמייהו טהורות ושייך בהו ציטולא טפי דאשכחן צמסת מרומות

(פ"ה מ"ג) דתרומה טהורה בחולין טהורין הכל מודין שעולין ובתרומה טמאה בטורה חלוקים צ"ש וצ"ה (שם מ"ד) ועוד דנימוחה ופ"ה לא תעלה: **ולר"ל מאי שנא רישא ומ"ש סיפא.** צשלמא לר' יוחנן דמוקי לה צשלימה סיפא כיון דהפסד מועט הוא לא מצטלינן חתיכה שלמה הואיל ודרכו לימנות ואף על גב דלר' יוחנן עיגול דתרומה בטל בחולין דקא מתדר לר"ל והלא אני שונה כו' מכלל דמודה צצטיל דבטיל משום הפסד מועט צחתייה מודה דיהצינן כולוה לכהן הואיל והיא גופה דלאורייתא לא חיישי להפסד מועט אלא לר"ל דאמר מידי דלאורייתא לא בטיל והכא משום דנימוח לא חשיב תו איסור דינה וצטלה סיפא אמאי לא תעלה ה' ליתא לאיסורא צענייה: **אמר רב שישא צריה דרב אידי.** לעולם בנימוחה ורישא בטומאת משקין דרבנן כגון שנטמאה חתיכה על ידי משקין טמאין שנגעו בכלי דמלאורייתא אין משקה מטמא כליו' ואע"ג דאיכא למיגזר משום טומאה דלאורייתא מודה ריש לקיש דבטיל הואיל ואין דרכו לימנות: **וספיא.** קדשים לזר איסור דלאורייתא הוא ומידי דלאורייתא מין זמינו להאי תנא סצירא ליה דלא בטיל ואפילו שאין דרכו לימנות: **ניפלוג וליטני בדידה.** בטומאה וטהרה כדקטע מילתיה ומאי שנא דשקיה תנא למילתיה מנתקט חולין וקדשים: **טהורות בטורה עדיפא ליה.** ויחא ליה לתנא למיטע טהורות בטורה דשייך צהו ציטולא טפי כדפרישי' לעיל ואפ"ה אולינן לתומאה הואיל ואיסור דלאורייתא: **איסור לאו.** טומאת צצר קדשים לאכולו בלאו והצצר אשר יגע בכל

טמא (ויקרא ו:.) **סיפא.** קדשים בחולין אמי לזי כרת דאכיל להו בטומאת הגוף וטומאת הגוף כרת דכתיב [שם] והנפש אשר תאכל צצר ועולם בנימוחה: **ליא לעולם צנלה נימוחה.** ועיגול היינו טעמא דר"ל דבדלאורייתא לא בטיל כיון דתרומה לזר צנתייה כרת דמיא: **והא רבה הוא דאמר.** בפרק בתרא (דף קט"ו.) **כל דלאורייתא (לא בטיל) ל"ש איסור לאו ל"ש איסור כרת.** אס חשו רבנן לכרת חשו נמי ללאו ועבוד תקנתא: **רב אשי אמר.** בנימוחה וסיפא הוי דבר שיש לו מותרין דמתריין לכהן: **צדוואה היא.** דהא דק"ל (פ"ג דף ג.) דבר שיש לו מותרין לא בטיל כגון דמשתייחא למחר למאן דאיסירא ליה השתא כגון צינה שגולדה ציוס טוב: **מישרא שרי.** אפילו השתא: **הרי אלו.** החולין מותרין לזר: **והוא שרבו חולין.** שבקופת חולין: **על הפרומה.** שבסאה תרומה הלכך תלינן בשאני אומר חולין לתוך חולין נפלו דאי נמי הוי איפכא ונפלה סאה תרומה בקופת חולין בטלה צרוצא: **אף על פי שנא רבו.** דסמכינן אשאי אומר: **אלא לר' יוחנן קשיא.** דמי תלינן לקולא באיסור דלאורייתא: ואנא

למאי דס"ד השתא אמאי תרומה טהורה עולה בק"א: **שרתי** אחת של חולין ואחת של תרומה שפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הריני אומר לתוך תרומה נפלה והו' להו לרבי יוחנן ור"ל לאיפלוגי עלה והשיב ר"י דמשום צרותא דר' יוחנן מייתי צרייתא דאפילו צב' קופות ושתי סאין דליכא למימר כולי האי אוקי חולין אחוקייהו דמה שפלה בקופה של חולין ספק הוא ואין לו חזקה היתר שרי בזה רבי יוחנן צלה רבייה ואפשר דבסאה אחת אפילו ר"ל שרי צלה רבייה דסמכינן אחזקה חולין שבקופה ומוקי לה אחוקייהו ולהכי לא פליגי אמתניתין אלא ארבייתא: **א"ר** יוחנן מאי איכא צ"מיר. פירוש כיון דתרומה בזמן הזה דלאורייתא היכי סמכינן אשאי אומר להסיר צלה רבייה עימה למאי דסקלקא דעתך השתא דתרומה בזמן הזה דלאורייתא אפילו הוא מוקי לה רבי יוחנן כשרבו תקשי ליה היכי סמכינן אשאי אומר כיון דאית ליה לרבי יוחנן צריש אלו עוברין (פסחים דף מד. ושם) כוית צבדי אכילת פרס דלאורייתא דהכי פריך לה התם ומתוך קשיא זו משני התם הב"ע בתרומה בזמן הזה דרבנן ויש לומר דה"מ למימר וליטעמין והתם נמי היה מצי למימר וליטעמין אפילו כוית צבדי אכילת פרס דרבנן תקשי אמאי אמרין שאני אומר כיון דרבי יוחנן מוקי לה הכא צלה רבייה וכן דרך הש"ס צמח מרומות: ירושה

א) זכמים עט. מנחות כב: כג: חולין ה. קה"ט. ל' לקמן קטו. ונסח איתא רבא, א) וצ"ה ג: לט. צ"מ גג, ד) ופ"ה על הלגון צ"מ טו, ה) פסחים ט: מה. מדר לו: ומוס' תרומות סוף פ"ו, ו) ופסחים יח, א) ויע"ש אריתם בזה במוס' מנחות כב: ד"ה ור"י ספר ומוס' זכמים עג. ד"ה ר"י אומנא,

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ר' יהודה וכו' וליכא למאן דאמר דלא בטיל:

מוסף רש"י

ובל דבר שיש לו מותרין אפילו באלף לא בטיל. לא וע"ג דמלאורייתא תד צתרי בטיל דכתיב אחרי רבים להטות, אחמור רבנן הואיל ויש לו מותרין לאמר זמן לא יכלנו באיסור על ידי ציטול (ב"ב) שתי קופות. גדולות ובזמן דגן דהיא תרומה דלאורייתא (פסחים מד.) ולפניהם שני סאין. על פירות (שם טו.) ונפלו אלו לתוך אלו. הסאין מתוך אלו הקופות, וידוע לנו שהשתא נפל בו והאחד בו, ואין ידוע אי זה בו ואין זה בו (שם.) הרי אלו מותרים. פירות על קופות חולין מותרין לזר כדמחילה אפילו אין בקופה כדי להעלות סאה צאחד ומאה, שאנו אומרים חולין לתוך חולין נפלו, אלא תלינן לקולא היתר בסימא ואיסור באיסור ואע"ג דאיכא למימר דאיפכא (שם.)